

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ



ОДЕСА
2020

Головний редактор, д-р техн. наук, проф.
Заступник головного редактора, канд. техн. наук, доцент.
Відповідальний редактор, д-р техн. наук, проф.

Б.В. Єгоров
Н.М. Поварова
Г.М. Станкевич

Редакційна колегія
доктори наук, професори:

Р.В. Амбарцумянц, А.Т. Безусов, С.В. Бельтюкова,
О.Г. Бурдо, Л.Г. Віннікова, О.І. Гапонюк,
К.Г. Іоргачова, Л.В. Капрельянц, Б.В. Косой,
С.В. Котлик, Г.В. Крусір, М.Р. Мардар, В.І. Мілованов,
В.В. Немченко, Л.А. Осипова, О.І. Павлов,
В.М. Плотніков, І.І. Савенко, О.Є. Сергєєва,
Л.М. Тележенко, О.С. Тітлов, Н.А. Ткаченко,
О.Б. Ткаченко, Г.М. Хмельнюк, В.А. Хобін. Н.К. Черно,
О.О. Коваленко, Д.О. Жигунов

доктори наук:

Одеська національна академія харчових технологій
Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2020. – 120 с.

Збірник опубліковано за рішенням вченої ради від 07.07.2020 р., протокол № 20
За достовірність інформації відповідає автор публікації

РОЗДІЛ 6

**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВOSTІ**

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ ПІДПРИЄМСТВА

Накорик А.В., студ. СВО «Бакалавр», ФЕБіК

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Дебіторська заборгованість складає значну частину активів підприємства і відображається в балансі, має свою характеристику, класифікацію та інші особливості. Дебіторська заборгованість, маючи нормальний стан у майбутньому принесе підприємству прибуток, але, в сучасних умовах, здебільш стан багатьох підприємств-покупців нестабільний та хиткий, тому заборгованість переростає у сумнівну або, ще гірше – у безнадійну. В цьому випадку підприємство несе витрати, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства. Для будь-якого підприємства дебіторська заборгованість має важливе значення, тому що за своїм змістом вона є інструментом кредитування дебітора за отримані ним товари, надані роботи чи послуги на безвідсотковій основі.[1]

Для організації обліку та аналізу розрахунків з дебіторами важливе місце має класифікація дебіторської заборгованості. Від правильної класифікації як безпосередньо самої дебіторської заборгованості, так й вибору її класифікаційних ознак залежать особливості обліку дебіторської заборгованості в цілому та її складових, а також й ефективність управління нею.

Існує два підходи до класифікації дебіторської заборгованості: за нормативними актами та за науковим підходом.

Облік дебіторської заборгованості регулюється нормативними документами, основними з яких є Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» та положення (стандарт) бухгалтерського обліку.

За нормативними актами дебіторська заборгованість класифікується за різними ознаками. Найчастіше дебіторська заборгованість класифікується для цілей бухгалтерського обліку за однією певною ознакою в межах рахунків відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи, розрахунки з покупцями та замовниками, розрахунки з різними дебіторами, резерв сумнівних боргів). Це зумовлено чіткою регламентацією обліку в Україні, на відміну від країн із ринковою економікою, де рішення про порядок розміщення різних видів дебіторської заборгованості в балансі та ступінь деталізації цих статей приймає підприємство, а тому у кожного з них склад і структура дебіторської заборгованості в балансі можуть бути різними [2,3].

Згідно з Міжнародним стандартом фінансової звітності 7 «Звіт про рух грошових коштів» (МСФЗ 7) [4], дебіторська заборгованість класифікується за очікуваними термінами погашення (поточна та довгострокова) та за видами діяльності підприємства (операційна, або основна; фінансова, пов'язана із залученням інвестицій; інвестиційна дебіторська заборгованість, пов'язана із вкладенням тимчасово вільних грошових коштів).

За Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» (НП(С)БО 1) дебіторська заборгованість класифікується за об'єктами, щодо яких вона виникла: заборгованість орендаря за фінансовою орендою, яка відображається в балансі орендодавця; заборгованість, яка забезпечена векселями; надані позики; дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги; дебіторська заборгованість за розрахунками (з бюджетом (в тому числі з податку на

прибуток), за виданими авансами, з нарахованих доходів, із внутрішніх розрахунків); інша дебіторська заборгованість [5].

Відповідно до положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» (П(С)БО 10) дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги класифікується шляхом групуванням дебіторської заборгованості за строками її непогашення (поточна та довгострокова) із встановленням коефіцієнта сумнівності для кожної групи. Коефіцієнт сумнівності, як правило, зростає зі збільшенням строків непогашення дебіторської заборгованості. Величина резерву сумнівних боргів визначається як сума добутків поточної дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги відповідної групи та коефіцієнта сумнівності відповідної групи [6].

Довгострокова дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості фізичних та юридичних осіб, яка не виникає в ході нормального операційного циклу та буде погашена після дванадцяти місяців з дати балансу. Поточна дебіторська заборгованість – сума дебіторської заборгованості, яка виникає в ході нормального операційного циклу, або буде погашена протягом 12 місяців з дати балансу. [6] Дебіторська заборгованість, яка виникає в ході нормального операційного циклу визнається поточною незалежно від строку погашення. Якщо до поточної дебіторської заборгованості підприємства відноситься дебіторська заборгованість зі строком погашення менше 12 місяців та дебіторська заборгованість зі строком погашення більше 12 місяців з дати балансу, то така інформація розкривається у формі № 5 «Примітки до річної фінансової звітності» з виділенням наступних строків погашення: до 12 місяців; від 12 до 18 місяців та від 18 до 36 місяців.

Також за П(С)БО 10 залежно від платоспроможності дебіторів дебіторська заборгованість поділяється на сумнівну та безнадійну. Така класифікація є важливою для цілей управління підприємством. Сумнівна дебіторська заборгованість визначається якщо існує невпевненість у її погашенні боржником. Дебіторська заборгованість, щодо якої існує впевненість (підстава) щодо неповернення її боржником або за якою минув строк позовної давності вважається безнадійною [6].

Таким чином проведено аналіз підходів до класифікації дебіторської заборгованості за нормативними актами. Проведений аналіз дозволяє зробити висновок що для цілей обліку найбільш часто використовується класифікація відповідно до Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, а також про більш широкий перелік класифікаційних ознак за національними стандартами ніж за міжнародними.

Науковий керівник – доцент, к.е.н., Ступницька Т.М.

Література

1. Шрамко Г. Ю. Особливості бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості // Матеріали VI регіональної студентської науково-практичної конференції «Облік, аналіз і аудит: сучасний стан і проблеми розвитку». Донецьк: ДонНТУ, 2005. Т.1. С. 217-221
2. Білик М.Д. Управління дебіторською заборгованістю підприємств // Фінанси України, №12, 2003 р. С. 24-36.
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/instr-plan-rah/plan-rah/plan-schetov-buhgalterskogo-1021043.html> (дата звернення 17.03.20 р.)

4. Фінансові інструменти: розкриття інформації: Міжнародний стандарт фінансової звітності 7. URL: https://buhgalter911.com/public/uploads/msfo/2019/IFRS%2007_ukr_2016.doc.pdf (дата звернення 17.03.20 р.)
5. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1: затв. наказом Мінфіну від 07.02.2013 р. № 73 за станом на 31.05.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 17.03.20 р.)
6. Дебіторська заборгованість: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10, затв. Наказом Мінфіну від 08.10.1999 р. № 237 за станом на 27.06.2013. URL: <https://zakon.help/law/237/> (дата звернення 17.03.20 р.)

**РОЗДІЛ 6 – ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

PERSPECTIVES OF CIDER PRODUCTION IN UKRAINE

Yelnikov O. 106

THEORETICAL ASPECTS OF THE ANALYSIS OF ACCOUNTS RECEIVABLE IN
MODERN ECONOMIC CONDITIONS

Orel A.S. 108

ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ ШОКОЛАДУ В УКРАЇНІ

Шульга В.М., Волкович Ю.О. 110

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ
ПІДПРИЄМСТВА

Накорик А.В. 112

Наукове видання

**Збірник наукових праць
молодих учених, аспірантів
та студентів**

Головний редактор, д-р техн. наук, проф. Б.В. Єгоров
Заст. головного редактора, канд. техн. наук, доц. Н.М. Поварова
Відповідальний редактор, д-р техн. наук, проф. Г.М. Станкевич
Технічні редактори А.В. Коваль, Т.Л. Дьяченко

Ум. друк. арк. 6,65